Lietas Nr. 11370047111

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2014.gada 24.aprīlī

Aizkraukles rajona tiesa

tiesnese J.Bebriša

ar tiesas sēžu sekretāri I.Šali,

piedaloties prokurorei D.Morevai,

advokātam R.Zeseram

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu saīsinātā procesa kārtībā, kurā pēc Krimināllikuma 262. panta otrās daļas apsūdzēts **/pers. A/, personas kods /personas kods/.**

Aprakstošā daļa

/pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), būdams alkohola ietekmē.

Tā, 2011.gada 24. jūnijā, ap pulksten 23^{00}, /pers. A/Jaunjelgavas novada Staburaga pagastā, pa ceļu Aizkraukle-Jēkabpils, vadīja /pers. C/ piederošu automašīnu /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, būdams alkohola ietekmē un bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (tās noteiktā kārtībā nav iegūtas). Minētā ceļa 20.kilometrā, pēc apstāšanās uzsākot kustību atpakaļgaitā,/pers. A/netika galā ar automašīnas vadību un nobrauca no ceļa braucamās daļas. Uz notikuma vietu izsauktie Valsts Policijas Zemgales reģiona pārvaldes Patruļpolicijas nodaļas patruļpolicijas rotas (ceļu policijas) darbinieki, veicot pārbaudi ar portatīvo izelpojamā gaisa kontroles aparātu, /pers. A/konstatēja alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā 2,54 promiles un, izdarot atkārtotu mērījumu - 2,41 promili, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs, par ko sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA766432.

Šādos apstākļos ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 262. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 463.pantu apsūdzētā piedalīšanās krimināllietas iztiesāšanā ir obligāta.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 464.pantu krimināllietu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu tiesa var iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās, ja apsūdzētais atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neierodas uz tiesas sēdi vai ir iesniedzis tiesai lūgumu par krimināllietas iztiesāšanu bez viņa piedalīšanās. Krimināllietu tiesa var iztiesāt, ja tiesas sēdē piedalās aizstāvis.

Ar Aizkraukles rajona tiesas 2012.gada 29.marta lēmumu izsludināta apsūdzētā /pers. A/ meklēšana(lietas 44.-45.lapa). Apsūdzētais /pers. A/ dzīvo Lielbritānijā, ko apliecina Valsts policijas Zemgales reģionālās iestādes Aizkraukles iecirkņa 2013.gada 8.oktobra izziņa Nr. 20/16-1/1-54580(lietas 59.lapa). Tiesas uzaicinājumus uz tiesas sēdēm 2014.gada 20.februārī un 2014.gada 24.aprīlī apsūdzētais /pers. A/ ir saņēmis, ko apliecina lietā pasta atgrieztie paziņojumi par iekšzemes un starptautiska sūtījuma saņemšanu/piegādi/izmaksu/reģistrēšanu(lietas 65., 70.lapa). Par neierašanās iemesliem apsūdzētais tiesai nav paziņojis, attaisnojošus dokumentus nav iesniedzis, nav pieteicis lūgumu par krimināllietas iztiesāšanu bez viņa piedalīšanās.

Apsūdzētais /pers. A/ izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas ar Krimināllikuma 7. panta otro daļu(redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim) atzīts par kriminālpārkāpumu.

Noklausoties prokurores un aizstāvja viedokli, tiesa atzinusi par iespējamu krimināllietu izskatīt bez apsūdzētā piedalīšanās tiesas sēdē, jo viņš atkārtoti neierodas uz tiesas sēdēm bez attaisnojoša iemesla.

Apsūdzētais /pers. A/ pirmstiesas izmeklēšanā sevi par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzinis pilnībā, ko norādījis 2011.gada 11.jūlija Valsts policijas Zemgales reģionālās iestādes Aizkraukles iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektora A.Kondrāta sastādītajā lēmumā par personas atzīšanu par aizdomās turēto(lietas 14.lapa).

Protokolā par iepazīšanos ar krimināllietas materiāliem apsūdzētais /pers. A/ bija pieteicis lūgumu neveikt pierādījumu pārbaudi lietā(lietas 27.lapa).

LR Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 11.janvāra lēmumā lietā SKK-J-8/2013 norādījis, ka viens no Kriminālprocesa likuma 499.panta nosacījumiem, kad tiesa var neizdarīt pierādījumu pārbaudi ir konstatējums, ka apsūdzētais atzinis savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā vai attiecīgā tās daļā un piekritis pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai. Kriminālprocesa likuma 499.panta izpratnē apsūdzētā attieksmi pret apsūdzību un pierādījumu pārbaudes izdarīšanu vai neizdarīšanu var konstatēt tikai tiesas sēdē klātesot apsūdzētajam. Nepietiek ar to, ka apsūdzētais attieksmi par minētajiem jautājumiem izteicis pirmstiesas kriminālprocesā, jo tiesas sēdē tā var mainīties. Turklāt tiesai pirms jautājuma par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu izlemšanas jānoskaidro apsūdzētā viedoklis un viņam arī jāizskaidro pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas. Apsūdzētā prombūtnē šādas likumā paredzētās obligātās darbības tiesa izdarīt nevar.

Pie šādiem apstākļiem tiesa, veicot pierādījumu pārbaudi lietā, bez apsūdzētā /pers. A/ savas vainas atzīšanas pirmstiesas izmeklēšanā, ieguvusi pārliecinošus pierādījumus, kas pierāda apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas un proti:

Liecinieks /pers. G/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka 2011.gada 24.jūnijā strādāja Aizkraukles ceļu policijā, pildīja savus dienesta pienākumus Aizkraukles rajonā. Atradās Sērenes un Seces pagasta apkaimē netālu no Staburaga, saņēma informāciju, ka esot aizdzīta automašīna /TL marka/ no Salas pagasta vai Jēkabpils puses. Ar kolēģi /pers. I/ nolēma, ka pabrauks pa Aizkraukle-Jēkabpils ceļu, virzienā uz Staburagu. Pēc pāris kilometriem ieraudzīja ceļa kreisajā pusē automašīnu, salīdzināja iedotos automašīnas reģistrācijas numurus, konstatēja, ka tā ir automašīna, par kuru ziņoja. Saprata, ka nobraukums no ceļa bija nesen noticis, jo pārbaudot motora pārsegu, tas bija silts. Apstaigāja tuvumā esošo māju, šajā mājā bija trīs personas, viena no tām bija persona, kura vadīja šo automašīnu. Kā pati persona teica un atzinās, ka atpakaļgaitā iebrauca grāvī. Personai tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols, jo persona bija alkohola reibumā. Automašīna tika nogādāta speciālā stāvlaukumā. Neatceras personu, bet varētu būt, ka tas bija /pers. A/. Persona vairāk uztraucās un taisnojās, ka automašīnu nav nozadzis, par to, ka bija alkohola reibumā, par to viņš nesatraucās. Persona grāvī iebrauca ceļa kreisajā pusē uz Jēkabpils pusi. Tur bija nobrauktuve uz meža ceļu, viņš tur esot griezies riņķī un atpakaļ gaitā iebrauca grāvī. Viņš skaidroja, ka esot gājis uz tuvākajām mājām, lai sadabūtu traktoru vai kādu citu transportlīdzekli, kurš izvilktu mašīnu. Viņš un vēl divas personas bija iznākušas mājas pagalmā. Viņš brauca viens pats, brauca Jaunjelgavas virzienā. Viņš automašīnu nezaga, teica, ka esot paņēmis. Nepiekrita uzreiz pārbaudei, dienesta mašīnā ar viņu nedaudz parunājās, ekspertīzi veica uz vietas, viņš par to parakstījās. Noziņoja dežūrdaļai, ar treileri automašīna tika nogādāta stāvlaukumā.

Liecinieks /pers. I/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka 2011.gada 24.jūnijā strādāja VP Zemgales reģiona pārvaldē par jaunāko inspektoru. Atceras tikai to, ka bija izsaukums uz Aizkraukle-Jēkabpils ceļa, ka esot zagta automašīna. Ar kolēģi /pers. G/ devās Jēkabpils virzienā. Staburaga pagastā ieraudzīja, ka viena automašīna ir grāvī, pārbaudīja pēc reģistrācijas numura, ka tā bija mašīna par kuru viņiem ziņoja. Pie mašīnas tajā brīdī neviens nebija, no tuvākās mājas iznāca cilvēki, teica, ka mašīnas vadītājs ir pie viņiem. Ar personu veica pārrunas, saprata, ka viņš ir alkohola reibumā. Varētu būt, ka tas bija /pers. A/. Persona skaidroja, ka paņēma automašīnu, braucis, iebraucis grāvī, neko vairāk nepaskaidroja. Sastādīja personai administratīvā pārkāpuma protokolu par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā. Personai veica alkohola koncentrācijas pārbaudi izelpā, viņš bija alkohola reibumā. Viņš to nenoliedza. Persona bija acīmredzamā alkohola reibumā. Automašīna nogādāta tika stāvlaukumā. Personai nebija autovadītāja apliecība.

Administratīvā pārkāpuma protokolā PA766432 norādīts, ka 2011.gada 24. jūnijā, ap pulksten 23^{00}, /pers. A/ novada Staburaga pagastā, pa ceļu Aizkraukle-Jēkabpils, vadīja automašīnu /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, būdams alkohola ietekmē un bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Minētā ceļa 20.kilometrā, pēc apstāšanās uzsākot kustību atpakaļgaitā, /pers. A/netika galā ar automašīnas vadību un nobrauca no ceļa braucamās daļas. /pers. A/konstatēta alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 2,41 promiles, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs, (lietas 2.lapa).

Transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolā Nr.NB 285338 konstatēts, ka, veicot pārbaudi ar portatīvo izelpojamā gaisa kontroles aparātu ALCOCUANT 6020 Nr.A 107326, /pers. A/konstatēta alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 2,54 promiles un, izdarot atkārtotu mērījumu - 2,41 promiles, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs, (lietas 3.-4.lapa).

2011.gada 8.jūlijā sastādīts Lēmums administratīvā pārkāpuma lietā Nr.VP2/PA 766432par to, ka /pers. A/ rīcībā ir konstatētas noziedzīga nodarījuma pazīmes, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā un nolemts uzsākt kriminālprocesu (lietas 10.lapa).

CSDD informatīvā izziņa apliecina, ka /pers. A/ vadītais transportlīdzeklis /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/ pieder /pers. C/(lietas 5.,13. lapa).

Inspektora A.Kondrāta ziņojumā par aptauju norādīts, ka 2011.gada 24. jūnijā, ap pulksten 23^{00}, /pers. A/ novada Staburaga pagastā, pa ceļu Aizkraukle-Jēkabpils, vadīja /pers. C/ piederošu automašīnu /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, būdams alkohola ietekmē un bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Minētā ceļa 20.kilometrā, pēc apstāšanās uzsākot kustību atpakaļgaitā, /pers. A/netika galā ar automašīnas vadību un nobrauca no ceļa braucamās daļas. Par izdarītajiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem sastādīts administratīvais protokols, automašīna aizturēta. /pers. A/ pārkāpumu atzīst, nožēlo izdarīto (lietas 15. lapa).

Vērtējot apsūdzētā darbību juridisko kvalifikāciju, tiesa atzīst, ka /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pareizi kvalificēts pēc Krimināllikuma 262. panta otrās daļas, jo viņš apsūdzībā norādītajā laikā un vietā vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, būdams alkohola ietekmē.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ vainīgums ir pierādīts pilnībā ar visiem lietā pārbaudītiem un novērtētiem pierādījumiem, tiesai nav radušās šaubas par apsūdzētā vainīgumu un juridiskās kvalifikācijas pareizību, tādēļ apsūdzētais ir sodāms, taisot notiesājošu spriedumu, kā to paredz Kriminālprocesa likuma 520.pants.

Vērtējot apsūdzētā personību, tiesa konstatēja, ka /pers. A/ agrāk sodīts trīs reizes, sods izciests, sodāmība nav dzēsta(lietas

17.lapa), šobrīd dzīvo Lielbritānijā. 2013.gada 8.oktobrī Valsts policijas Zemgales reģionālās iestādes Aizkraukles iecirknis paziņojis Aizkraukles rajona tiesai, ka 2012.gada 14.septembrī no VP GkRPP Starptautiskās Sadarbības biroja tika saņemts paziņojums, ka /pers. A/ esot aizturēts Lielbritānijā par automašīnas piesavināšanos(lietas 59.lapa). Psihiskās un narkoloģiskās aprūpes reģistra uzskaitē nesastāv. No Salas novada pašvaldības Sēlpils pagasta pārvaldes negatīvi raksturojošas ziņas nav saņemtas.

Nosakot sodu, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 35., 46., 47. un 48. pantu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus, vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu apsūdzētā atbildību mīkstina apstāklis, ka viņš savu vainu ir atzinis un nožēlojis izdarīto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1.punktu(redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim) apsūdzētā atbildību pastiprina apstāklis, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

Nosakot sodu un tā apmēru, tiesa ņem vērā arī to, ka apsūdzētais /pers. A/ savu vainu atzinis un nožēlojis izdarīto, smagas vai paliekošas sekas viņa darbību rezultātā nav iestājušās, izvērtē lietas apstākļus, proti, automašīnu vadījis alkohola ietekmē, kas vērtējama kā ievērojama, tādejādi apdraudot citu satiksmes dalībnieku drošību un tiesa nenodibināja tādus iemeslus, kas dotu pamatu uzskatīt automašīnas vadīšanu alkohola ietekmē par neatliekamu un ārkārtēju iemeslu, apsūdzētā personību – negatīvas ziņas lietā par apsūdzēto nav iegūtas.

Šādos apstākļos un, ņemot vērā arī prokurora viedokli, tiesa atzīst, ka /pers. A/ iespējams piemērot sodu Krimināllikuma 262. panta otrās daļas sankcijas ietvaros piespiedu darbu veidā, veicot piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba un mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības un panta sankcijā paredzēto obligāto papildsodu - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu. Krimināllikuma 262.panta otrās daļas sankcija paredz papildsodu transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem. Ņemot vērā /pers. A/ konstatēto alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā, tiesu praksi līdzīgās lietās, tiesa atzīst, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas laiks būtu nosakāms uz trīsgadiem, kas būtu samērīgi un taisnīgi.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 35. pantu soda mērķis, kas ir vainīgo personu sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, konkrētajā gadījumā ir sasniedzams ar sodu piespiedu darbu veidā, šāds sods ir adekvāts nodarītajam kriminālpārkāpumam, ar šādu soda veidu būs ievērotas sabiedriskās drošības intereses, šāds sods būs pietiekoši audzinošs apsūdzētajam.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā brīvības atņemšanas sods, kaut vai īslaicīgas brīvības atņemšanas sods /pers. A/ būtu pārāk bargs sods. Savukārt naudas sods apsūdzētajam nav piemērojams. Saskaņā ar Krimināllikuma 41. panta otro daļu naudas sods nosakāms atbilstoši noziedzīgā nodarījuma kaitīgumam un vainīgā mantiskajam stāvoklim. Panta ceturtā daļa nosaka, ka vainīgā mantisko stāvokli nosaka, novērtējot ne tikai tā iespējas nekavējoties samaksāt naudas sodu, bet arī gūt paredzamus ienākumus, kas nodrošinātu tas iespēju likumā paredzētajā laikā samaksāt uzlikto naudas sodu. Tiesa nenodibināja tādu apsūdzētā mantisko stāvokli, kas dotu pamatu secinājumam, ka apsūdzētā mantiskais stāvoklis pieļautu naudas soda piemērošanu. Līdz ar to sods naudas soda veidā konkrētajā gadījumā ir neatbilstošs, tā piespriešanas gadījumā arī neizpildāms.

Saskaņā ar Krimināllikuma 42. panta trešo daļu tiesa, nosakot mantas konfiskāciju par noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz transportlīdzekli.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. A/ vadītā automašīna /TL marka/ , valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, pieder citai personai (lietas lapa 5). Līdz ar to daļēja mantas konfiskācija, attiecinot to uz automašīnu Krimināllikuma 42. panta trešās daļas kārtībā nav piemērojama un detalizētāk spriedumā netiek vērtēta.

Mantiskā kompensācija nav pieteikta, lietiskie pierādījumi lietā nav.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas ceturto punktu procesuālos izdevumus lietā sastāda samaksa aizstāvim R.Zeseram par juridiskās palīdzības sniegšanu apsūdzētajam tiesā 29,17 EUR apmērā.

Tiesa neatrod tādus iemeslus, kas būtu ņemami vērā apsūdzētā atbrīvošanai no procesuālo izdevumu samaksas. Līdz ar to minētie procesuālie izdevumi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368. panta pirmo daļu ar tiesas nolēmumu piedzenami no notiesātā. Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par procesuālo izdevumu samaksāšanu nosakāms termiņš 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa atzīst, ka drošības līdzeklis saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 241. pantu apsūdzētajam /pers. A/ nav piemērojams.

Lietisko pierādījumu un radītā kaitējuma, procesuālo izdevumu lietā nav.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512, 520., 527.-530. pantu, tiesa

nosprieda:

Atzīt **/pers. A/** par vainīgu Krimināllikuma 262. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt viņu ar piespiedu darbu uz 180 (viens simts astoņdesmit) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trīs) gadiem, bez mantas konfiskācijas.

Drošības līdzekli **/pers. A/** neizraudzīt.

Piedzīt no **/pers. A/** par labu valstij procesuālos izdevumus EUR 29,17(divdesmit deviņus *euro* 17 centus), kas saistīti ar advokāta sniegto juridisko palīdzību tiesā pēc norīkojuma.

Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par procesuālo izdevumu samaksāšanu noteikt termiņu 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā no pilna sprieduma pieejamības 2014.gada 28.aprīlī, sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 28.aprīlī.

Tiesnese J.Bebriša